

Хто правду чинить - іде до світла

Іван 3, 21

МІСЦЕ ТА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• вересень • 2004 Року Божого число • 7\162 •

2 стор.

Інформаційна мозаїка.
Реколекції час духовної віднови.
За сумлінну працю винагорода.

3 стор.

4 стор.

Пастирське послання: «Про утвердження Патріяршого устрою Української Греко-Католицької Церкви».

5 стор.

6 стор.

Катехизмові правди. Людина і призначення людини.
Катехизмові правди. Людина і призначення людини.

7 стор.

8 стор.

Вітаємо ювілярів!
Тричі хрещений. До 60-річчя виселення українців із своїх земель.
Кілька питань про Свідків Єгови.

«ЧЕСНА ПЕРЕД ГОСПОДОМ СМЕРТЬ ПРЕПОДОБНИХ ЙОГО»

Я вірив, що з руїн востане наша Церква і наш Нарід! Всіма силами старався я шукати виходу з цього майже безвихідного становища, щоб двинути Церкву і Нарід з руїни, щоб їх відродити. Треба було знову починати працю відродження в самому корені, від самих основ. А основи я бачив в науці, молитві, праці і християнському праведному житті ці слова Патріярха Йосифа Сліпого з його Заповіту всеціло виявляють внутрішній світ цієї Людини.

Українська Церква і Український Народ ось дві великі ідеї, за які вболівав, страждав, терпів і до кінця боровся цей Мученик, великий Ісповідник Христа у страшному ХХ столітті, а, властиво, в цілій історії Української Церкви. І де б не знаходився Владика в сибірській каторзі, що на вічній мерзлоті, чи в застінках советського КГБ, на II Ватиканському Соборі чи з пастирськими відвідинами у різних країнах та континентах ніде він не поганьбив гідності Христового Священства, не поганьбив честі Українця. За все своє страждання, але чесне життя Патріярх Йосиф з повним правом міг достосувати до себе слова поета: Я єсть Народ, якого правди сила ніким звойована ще не була!..

Та 7 вересня 1984 року перестало битися полум'яне серце великого Патріота, смиренне серце страждального Мученика, серце великого Українця Патріярха Йосифа Сліпого. Чесні люди, що пізнали кришталеву чистоту його душі й ума, скорбіли, інші ж, що не хотіли його слухати й йому коритися ликували. Свідомий своєї участі, Патріярх говорить: Всі мої переживання з того приводу зневаги, душевні рани, словом, всі оці стріли лукавого вам відомі. Вони не були легші, як у в'язницях і на засланнях. І переживав я їх так само болюче, як переживав передше в'язничні торттури. Та сьогодні я дякую Всевишньому за те, що мене били, а не величали раби! Прощаю їм усім, бо й вони тільки зняряддя в руках Всевишнього... (Заповіт). Воістину Слуга не більший за пана свого (Ів. 15,20).

Сьогодні, стоячи на відстані 20 років від часу кончини цього Велетня, споглядаючи на справу патріярхату нашої Церкви, на невідрадную долю Христової Церкви в цілій Україні та й цілого Народу назагал, з сумом запитуємо: Господи, коли ще зродиш нам таку постать як Патріярх Йосиф Сліпий? Коли споглянеш на нашу нужду? А з іншого боку зроджується сумнів: чи заслуговуємо ще на такого? Чи гідні ми його? Брак почуття і розуміння єдності в основних питаннях життя Церкви і Народу це наше нещастя, це наш споконвічний гріх! Застановлявся я над причинами цього невідрадного явища: це, насамперед, недостатня богословська освіта, виховання в чужих школах, впливи чужого оточення, незнання минулого своєї Церкви, якій покликані вони на вершинах служити... Гнилими овочами отого всього є легковаження всього, що наші діди і прадіди здобували своїм трудом і жертвами, зневажування свого рідного, супроводжені погонею за почесностями, жадобу влади, що так нагадує боротьбу за удільні князівства в часі занепаду Київської держави, і вкінці хиткість характерів, якої виявом стається вислужництво перед чужими і приземні поклони чужим богам! ці пророчі слова Патріярха в повноті сповняються на наших очах. І саме тут криється розгадка мнимого розколу нашої Церкви; тут знаходимо витoki т. зв. традиціоналізму у нашій Церкві, тут прослідковуються причини впертого несприйняття окремими чинниками започаткованого Патріярхом Йосифом Патріярхату нашої Церкви.

Кожного з нас стосуються повчальні слова Патріярха: Памятайте, що нарід, який не знає або загубив знання свого минулого з його духовними скарбами, вмирає і зникає з лиця землі. Рідна наука окрилює народ до лету на вершини зрілого серед народів світу народу! Отож, для нас немає іншого шляху до порятунку, як лише через цілковите усвідомлення величчя рідної спадщини і її здобуття в науці, молитві, праці і християнському праведному житті. Можливо, тоді Господь і покличе з генетичних надр нашого Народу українського Мойсея, рівного Патріярху Йосифу Сліпому, який буде здатний згуртувати в одне як Українську Церкву, так і весь Український Народ.

«Бо тільки дозріла свідомість своїх власних церковних і національних скарбів, своїх культурних і історичних надбань і цінностей, своїх трудів і жертв, що входили в скарбницю цілої Вселенської Христової Церкви, створювали тверду основу для Патріярхату! Церква Києво-Галицької Митрополії дала подостатньо доказів цієї свідомості впродовж цілої своєї історії. Чому ж не признати патріяршої гідності Києву, Колісці Християнства на цілому Європейському Сході?»

З синівським смиренням, з терпеливістю, але з ясністю заявив я бл. п. Папі Павлові VI: Не схвалите Ви, схвалить Ваш Наступник... Бо вже тому, що ми, наша Українська Церква, існуємо, ніколи не можемо відказатися від Патріярхату!..

І вас, мої Возлюблені діти, благаю: ніколи не відкажіться від Патріярхату своєї Страдної Церкви, ви ж живі, існуючі її діти!»

Патріярх Йосиф Сліпий, «Заповіт»

о. Іван ГАЛІМУРКА, редактор

ОФІЦІЙНО

ПОБАЧИВ СВІТ ТРЕТІЙ НОМЕР БЛАГОВІСНИКА

Нещодавно у Львові побачив світ третій номер видання Благівісник Верховного Архієпископа Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Любомира Кардинала Гузара, у якому зібрано офіційні матеріали УГКЦ за 2003 рік. До того часу вже були опубліковані перший і другий номери Благівісника відповідно за 2001 і 2002 роки.

Охочі ознайомитися із цим виданням можуть звернутися до державних обласних бібліотек (у серпні цього року їм розіслано всі номери Благівісника) або придбати їх у книгарні на Святоюрській горі у Львові.

Робота над Благівісником за 2004 рік триває.

Довідка: Благівісник офіційне видання Глави Церкви, у якому зібрані документи Апостольської Столиці (ті, які безпосередньо чи опосередковано стосуються УГКЦ), Верховного Архієпископа, Синоду Єпископів УГКЦ, Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ та документи, пов'язані із основними подіями у житті Церкви протягом звітного року (наприклад, номінації, хіротонії нових єпископів тощо), проповіді та промови.

ОСВЯЧЕНО ХРЕСТИ НОВОЇ СЕМІНАРІЇ

Наприкінці липня у м. Львові на вул. Хуторівка відбулося освячення девяти хрестів, які вже найближчим часом займуть своє місце на банях ново-будованого храму, який входить до архітектурного комплексу Львівської духовної семінарії. Цю історичну подію здійснив Блаженніший Любомир Кардинал Гузар, Глава УГКЦ, та члени ректорату семінарії.

Під час освячення Блаженніший Любомир, згідно з приписом літургійних книг, після прочитання відповідної молитви, окропив хрести свяченою водою. Після освячення Глава нашої Церкви ознайомився зі станом будівництва духовної семінарії. Ректор Львівської духовної семінарії Святого Духа о. д-р Богдан Прах розповів про процес зведення церкви та будинку майбутньої семінарії, показав приміщення, де незабаром будуть розташовані лекційні зали, медпункт, стоматологічний кабінет, гаражі та інше. Під час цієї своєрідної екскурсії о. Богдан повідомив, що вже із початку нового навчального року у цьому будинку семінарії будуть жити та навчатися сорок семінаристів шостого та сьомого курсів, а вже влітку 2005 року сюди переїде вся семінарійна спільнота.

о. Ігор ЯЦІВ прес-секретар Глави УГКЦ

КАТЕХИТИЧНЕ СЛУЖІННЯ В УГКЦ СЬОГОДНІ: ДОСВІД, ТРУДНОЩІ, ПЕРСПЕКТИВИ

Нещодавно у приміщенні Львівської духовної семінарії Святого Духа (вул. Шевченка, 188, Львів-Рудно) відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція Катехитичне служіння в УГКЦ сьогодні: досвід, труднощі, перспективи. Метою конференції було бажання спільно застановитися над питанням релігійного виховання дітей, молоді та дорослих у єпархіях в Україні та в діаспорі. У конференції були задіяні делегати від усіх єпархій України, а також представники з діаспори. Катехитична комісія, яка працювала на Соборі, включала представників усіх наших єпархій. Напередодні делегати від єпархій провели триденну конференцію, на якій приготувалися до роботи на Соборі.

Власна інформація

ІНФОРМАЦІЙНА МОЗАІКА

З нагоди храмового празника у храмі св. Ольги та Єлизавети, що у Львові на пл. Кропивницького, 1, відбувся VI Фестиваль духовної музики. До участі у фестивалі зголосилися 14 хорових колективів, котрі співають як у львівських храмах так і у храмах, прилеглих до Львова населених пунктів.

Цей фестиваль відбувся вже вшосте, тож став вже традиційним для нашої Церкви у Львові. Розпочалося дійство вступним словом і благословенням священика. Протягом кількох святкових годин хористи демонстрували своє вміння і свої таланти. Надзвичайне духовне піднесення панувало як серед учасників так і серед численних поціновувачів духовної музики. На закінчення фестивалю усі учасники отримали пам'ятні подаруночки, а також була спільна фотографія на пам'ять.

Весело й урочисто святкували День Незалежності парохіяни Кривчиць. На центральному майдані мікрорайону священики обох Церков адміністратор храму св. пророка Іллі о. Олексій Хілінський (УГКЦ) та о. Йосип Чабан, настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці (УПЦ КП) спільно відслужили молебень до Пресвятої Богородиці за участю відомого чоловічого хору Благівіст храму св. Архистратига Михаїла, що на вул. Винниченка у Львові. о. Олексій Хілінський виголосив змістовну промову з нагоди свята.

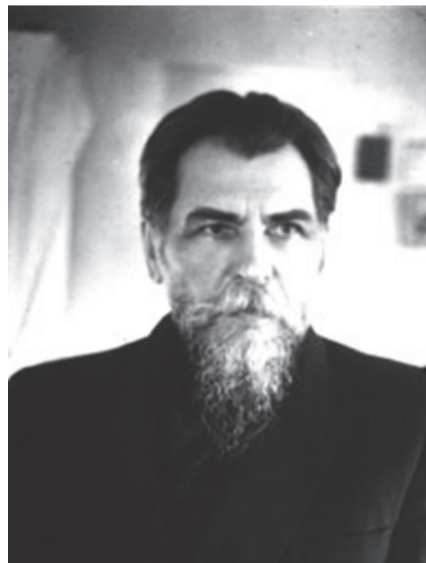
По закінченні привітальних виступів відбувся святковий концерт. Виступи хору Благівіст чергувалися з виступами аматорів Кривчиць. Також показали свою програму діти учасники художньої самодіяльності храму св. пророка Іллі.

З благословення Блаженнішого Любомира Кардинала Гузара, Глави УГКЦ, 8 вересня 2004 року у м. Львові вперше в історії нашої Церкви розпочалася перша сесія Собору монашества УГКЦ, тема котрої Ідентичність монашества в покликанні і служінні УГКЦ, а загальна тема усіх сесій Преображення у Господі.

Чернечі чини і згромадження завжди були благословенням для Української Греко-Католицької Церкви і народу. Їхні члени, практикуючи ревну молитву, дотримуючись посту, поширюючи Євангеліє, були світлом для світу (Мт. 5, 14), а під час переслідування християн важкими терпіннями й мученицькою смертю засвідчили свою вірність Богові та народові. Для того, щоби визначити перспективи і план подальшого розвитку богопосвяченого життя, і було скликано Собор монашества УГКЦ.

Власна інформація

ПАМ'ЯТІ ПАТРІАРХА

На фото: Митрополит Йосиф Сліпий в часи звільнення з каторги.

З приводу 20-ї річниці смерті Патріарха Йосифа, який помер у Римі 7 вересня 1984 року, в Архикафедральному соборі Святого Юра у Львові відбулася Архидієцезійська Божественна Літургія, яку відслужив Блаженніший Любомир Кардинал Гузар, Глава УГКЦ, у співслужінні з Преосвященними Владиками Юліаном Вороновським, Ігорем Возняком, Степаном Меньком, Володимиром Війтишиним та численним духовенством. Завершилася Літургія Панахидою.

Крім того, цього ж дня була відслужена Архидієцезійська Божественна Літургія та Панахида у рідинному селі Патріарха Йосифа Заздрості на Тернопільщині, її очолив Владика Михаїл Сабрига, Єпарх Тернопільсько-Зборівський. А о 19.00 біля пам'ятника Патріар-

хові Йосифові у Тернополі, який 27 серпня 2004 року освятив Блаженніший Любомир, було відслужено Панахиду, у якій взяли участь духовенство та миряни усіх храмів Тернополя.

З цієї ж нагоди свої заходи провели студенти та викладачі Українського католицького університету та Львівської духовної семінарії Святого Духа. Вони розпочалися Панахидою в крипті собору Святого Юра, яку відслужив ректор Львівської духовної семінарії Святого Духа о. Богдан Прах. Після Панахиди розпочався піший похід до колишнього будинку Богословської академії на вул. Коперніка, де було покладено квіти до пам'ятного знаку Патріархові Йосифу.

Власна інформація

ПОЄДНАННЯ НА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ ПРИКОРДОННІ

28 серпня 2004 року по обидва боки українсько-польського кордону відбулися урочистості з нагоди празника Успіння Пресвятої Богородиці. На відстані 50 метрів від кордону мешканці навколишніх сіл зібралися у каплиці поблизу чудо-творного джерела біля с. Стаївка, що поміж містами Угнів та Белз. Владика Сокальський Михаїл Колтун разом з українськими та польськими священиками через посвяту джерела очистили спільне сумління. Символічний глечик із джерельною водою був

переданий директоркою школи з найближчого українського села Стаївка на польську сторону. Ця вода своєю животворящою силою мала б відновити взаємну довіру українців та поляків.

Опівдні у церкві в Корчмині розпочалася служба, під час якої було освячено храм. До вівтаря церкви вкладаємо мощі блаженного Йосифа Коциловогоського довоєнного Перемиського єпископа, замученого НКВС. Встановлено також освячену копію чудотворної ікони Пресвятої Богородиці.

Після Богослужіння зустрілися між собою представники влади з обох сторін, очолені Володимиром Геричем з Львівської облдержадміністрації та Петром Влохом із Люблінського воєводства. Для присутніх відбувся концерт, у якому виступили гурти з Любліна, Івано-Франківська, Сокаля, Червонограда, Замостя та Ульхувка. Наприкінці зустрічі на корчминському кладовищі відбулась спільна панахида греко- і римо-католицьких вірних.

Власна інформація

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ В РУДНО

24 серпня 2004 року Божого у селищі Рудно, що на околиці Львова, у храмах Воздвиження Чесного Хреста Господнього та Покрови Пресвятої Богородиці, а також у каплиці св. Володимира служилися Святі Літургії за Україну та український народ. По закінченні відправи парохіяни всіх трьох парохій Хресним ходом спільно рушили на Голду, до символічної могили борцям за волю України, де було відслужено панахиду. Опісля відбувся коротенький концерт. У святочному слові священики наголошували на важливості святкування Дня Незалежності,

яку з Божою поміччю ми отримали. Возвеличили наших героїв у пісенно-віршованій формі місцеві просвітяни Мирослава Кміть та Ігор Горбатий разом з учнями СШ №74.

Заслужений вчитель України, історик п. Ігор Федик у своєму виступі зазначив, що Рудно це містечко патріотів, адже у кожній сім'ї, на кожному подвір'ї є люди, які у той чи інший спосіб причетні до визвольних змагань. Одна лише вулиця Мазепи дала 14 героїв молодих хлопців, які пішли на боротьбу за волю України. Саме на цій вулиці у цей день і було посвячено пам'ятний знак-камінь з висіченими

іменами наших героїв-руднівчан. А потім панахида на могилі сотника Юліана Іванишина (Вільчура), тлінні останки якого перезахоронені у Рудно на цвинтарі.

Тим часом на стадіоні Ватра розпочалися спортивні змагання, приурочені 13-й річниці з дня проголошення Незалежності України, де як молодь, так і люди старшого віку могли показати свою спритність та силу. На завершення святкування відбувся святковий концерт на шкільному подвір'ї і народні гуляння.

Н. ЗАБЛОЦЬКА

ЧАС ДУХОВНОЇ ВІДНОВИ

Цьогорічні місяці червень і серпень не були цілком відпочинковими для священиків Львівської Архиспархії. Річ у тому, що 14-17 і 21-24 червня, а також 2-5 і 9-12 серпня у приміщенні Львівської духовної семінарії Святого Духа були зорганізовані священничі реколекції, котрі проводив Преосвященний Владика Ігор (Возняк), Протосинкел Львівської Архиспархії. Щоб краще інформувати наших читачів про такий захід, ми вирішили безпосередньо поспілкуватися з учасниками реколекцій.

**ВЛАДИКА ІГОР ВОЗНЯК,
ЕПИСКОП ПОМІЧНИК ГЛАВИ
УГКЦ,
ПРОТОСИНКЕЛ ЛЬВІВСЬКОЇ
АРХИСПАРХІЇ**

Ваше Преосвященство, цього року Ви провели чотири тури реколекцій для священиків у семінарії в Рудному. Ми хотіли б подати нашим читачам інформацію з Ваших уст, що таке реколекції і для чого вони потрібні?

Насамперед я задоволений, що в реколекціях взяли участь понад двісті священиків; не було лише якоїсь маленької частини, невідомо чому, і ми це будемо старатися вивчити. Ми фіксуємо участь у реколекціях в кожній особовій справі наших священиків. Тішуся тим, що все ж багато священиків взяло участь. Я побачив, що їх участь була активною, і вважаю, що тема на реколекціях (вона особливо відноситься до нашої душі) є дуже важливою. Ісус закликає покаятися, бо Царство Боже є близько, тому нам потрібно відгукнутися на цей заклик, ще раз заглянути в свою душу і добре каятися. Це нагода, щоб змінитися на краще і повернутися до Бога, що ми, зрештою, повинні робити щодня. Покаяння і навернення це дуже важлива тема, яка повинна лежати священикові на серці і на душі протягом цілого життя.

Яка користь є священикам від реколекцій?

Реколекції це духовні вправи. Так як для тіла потрібні вправи, щоб підтримати наше здоров'я, часом приймати якесь лікарство чи навіть зробити операцію, так само і духовні вправи це вправи для нашого духа, щоби застановитися над собою: ким я є, куди я йду, як я служу Господу Богу, як я служу людям, як я дбаю за

освячення своєї душі, за її спасіння, а також допомагаю іншим? Подивитися навколо себе, подивитися на свою ситуацію: чи я не занедбую якісь духовні хвороби, може, я чогось не побачив? На реколекціях ми дістаємо світло, дістаємо Духа Святого, котрий нас просвічує, показуючи наші темні місця. Зрештою, всі ми як священики, так і миряни маємо такі темні місця і їх потрібно витягати на світло, щоби Дух Святий про-свічував і освячував нас, щоби ми освячувалися в Божому дусі і також освячували наших вірних, котрі приходять до нас.

Яку роль у реколекціях ві-

діг-рає мовчанка, роздуми в собі, наскільки вони є актуальними і потрібними?

Ці аспекти є дуже важливими. Я багато разів брав участь у реколекціях і тепер, і за часів підпілля нашої Церкви, як також в Польщі, коли я був з отцями-редемптористами. Можу зробити висновок, що найбільший успіх для душі є тоді, коли людина мовчить. Саме тоді вона може навязати з Господом Богом найбільший контакт, може найкраще слухати і почути голос Божий. Бо коли говоримо між собою, то немає часу на слухання голосу Божого. Інакше, вважаю, на реколекціях відбувається якісна втрата. Хоча, з іншого боку, священики, які збираються раз на рік і, може, разом вчилися, хочуть собі поговорити. В такому випадку добре би було приписувати якісь години мовчання і переконувати священика, що це є корисним для його душі.

Враженнями діляться священики м. Львова:

Отець Олег ЗУБИК, сотрудник храму Пресвятої Трійці

Реколекції це час, коли священик має можливість для віднови духа за допомогою реколектанта. Священик отримує можливість звернутися до самого себе, знову зробити ревізію своєї душі, залибитися і більше відкрити свою душу для Христа, щоб визначити в якому стані є його святість і в такий спосіб відновити те, що було втрачене протягом останнього часу. Це є відновлення священства. В великій мірі залежить це від реколектанта. Останні реколекції проводив преосвящений владика Ігор Возняк. Я ще не відбув усіх конференцій, тому не можу мати повного враження про всі реколекції. Але вже з цих наук, котрі прослухав можу сказати, що владика Ігор, звертаючись до буденних прикладів нашого життя, де священик постійно стикається з зовнішніми проявами своєї діяльності майстерно співставляє їх з поставою внутрішньою. Владика Ігору вдається ввести нас в атмосферу духовного стану, чим ми є задоволеними.

**Отець Орест МОКРИК,
сотрудник храму
святих Ольги і Єлізавети**

Ціллю реколекцій завжди було, є і буде переосмислення того, що вже знаєш, але що через ряд обставин немов вкрилось пилом. Цьогорічні реколекції в основному стосувались Святої Літургії. В ній, здається, все знайоме і вивчене ще з часів семінарської лави. Але коли владика Ігор цитував висловлювання св. Отців Церкви про Божественну Літургію в жилах мало що не стигла кров від страху усвідомлення: перед чим стоїш і що священнодієш! Глибина Літургії є такою ж незмірною як і глибина Божої Любові, що виявляється через неї. Як часто в суєті суєт священик профанує своє покликання перед Богом і людьми і тим самим уподібнюється фарисеєві, про яких Ісус говорить: Слушайте те, що вони говорять, але не робіть так, як вони роблять. Реколекції для багатьох з нас дали змогу знову усвідомити себе Божими священиками.

Розмову вів о. Іван ГАЛІМУРКА

КОРОТКО

СОБОР СВЯТОГО ЮРА НУМІЗМАТАМ

Національний банк України вирішив увіковічнити пам'ятку архітектури XVIII ст. міста Львова на тлі монети, ввівши в обіг з 15 вересня цього року пам'ятну монету номіналом 10 гривень. Цей витвір присвячується одному із найвидатніших пам'яток архітектури стилю бароко міста Лева собору святого Юра, повідомила 8 вересня інтернет-газета КУПОЛ.

КАРДИНАЛ МАРЯН ЯВОРСЬКИЙ ДВІЧІ ВІДЗНАЧЕНИЙ ДЕРЖАВОЮ

Напередодні Дня Незалежності України Голова Конференції Римо-Католицьких Єпископів України Львівський архієпископ митрополит кардинал Марян Яворський отримав з рук Президента України орден Ярослава Мудрого V ступеня. А нещодавно він також був нагороджений відзнакою За особистий вагомий внесок у зміцнення миру та міжнародної злагоди в Україні.

СТВОРЕННЯ ТЕЛЕЦИКЛУ ПРО ПЕРШИХ ХРИСТИЯН

У жовтні цього року телеканал «Росія» розпочне зйомки 5-ї серійного циклу в Італії. Вперше для російських кінематографістів будуть відкриті всі катакомби і реліквії Ватикану і Риму. Домовленості про це було досягнуто на переговорах між представниками Російської Православної і Римо-католицької Церков.

ПАРОХІЯЛЬНІ ТАБОРИ В ДОНЕЦЬКО-ХАРКІВСЬКОМУ ЕКЗАРХАТІ

За благословенням Преосвященного Владика Степана (Менька) в Донецько-Харківському екзархаті проходила програма парохіяльних таборів Канікули з Богом!. У програмі були заняття з дітьми, молоддю та старшими парохіянами. Волонтери студенти та випускники УКУ, а також члени християнських організацій Львова - несли служіння у шести парохіях екзархату.

ЄВАНГЕЛІЗАЦІЙНА ПРОГРАМА УКУ НА СХОДІ

У конференц-залі УКУ відбулася звітна зустріч учасників євангелізаційної програми Канікули з Богом, яка відбулася на Сході України. Участь у зустрічі приймав Преосвященний Владика Степан Меньок, Екзарх Донецько-Харківський.

ДЕСЯТИРІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЛЬВІВСЬКОЇ БОГОСЛОВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

Початок нового навчального року в Українському Католицькому Університеті цього року був особливо трепетним. Крім традиційного щорічного привітання першокурсників, відбулося ще одне святкування. 10 років тому в приміщенні Львівської Духовної Семінарії Святого Духа Патріарх Мирослав Іван Люба-чівський служив урочисту Літургію з нагоди відновлення Львівської Богословської Академії. Тобто цю дату можна вважати днем народження, чи радше відродження ЛБА, з якої виріс Український Католицький Університет.

БЛАЖЕННІШИЙ ЛЮБОМИР ПРОВІВ ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЮ

6 вересня 2004 року, у конференційному залі Митрополичих палат Святоюрської гори (пл. Святого Юра, 5) відбулася прес-конференція, на якій Блаженніший Любомир Кардинал Гузар, Глава Української Греко-Католицької Церкви, поінформував журналістів про останні важливі події в житті нашої Церкви.

СОБОР РОСІЙСЬКИХ ГРЕКО-КАТОЛІКІВ

Як повідомили в екзархаті Російської Церкви візантійського обряду, 23-25 серпня російське греко-католицьке духовенство провело свій Собор в Сибіру (там парафії (приходи) офіційно зареєстровані). У роботі Собору взяли участь священик Сергій Голованов, ігумен Ростислав Колупаєв, ігумен Філіп Майзеров, МСВВ, ієромонах Аліпій Медведєв, МСВВ, ієромонах Кирило Миронов.

ЗА СУМЛІННУ ПРАЦЮ НАГОРОДА

Не останнє місце у християнському вихованні молодого покоління займає шкільний предмет християнської етики. За успіхи у викладанні цього предмету, а також за виховання учнів в дусі національної свідомості преміями були відзначені директори шкіл:

Володимир Гірка (СШ № 3, м. Новояворівськ), Ігор Хоружий (СШ с. Рясна-Руська), Марія Тизьо (СШ с. Вороців), Володи-

мир Рак (СШ с. Повітне), Віталій Маковецький (ОШ с. Дубаневичі), Іван Вовк (СШ смт. Комарно), Михайло Фартушок (ОШ с. Вовчухи). Також подібні премії очікують і вчителів християнської етики названих шкіл.

До нагородження відзначених долучилися жертводавці: владика Ігор (Возняк), Петро Тудай президент ВАР Металопласт-мас (м. Яворів), Богдан

Козак генеральний директор ВАР Львівхолод, Ігор Павлиський генеральний директор ВАР Термобуд (Яворівський р-н), громада УГКЦ с. Рясна-Руська (староста Мирон Чудяк, скарбник Ярослав Борівець), а також священики о. Василь Сподар, о. Роман Гринер, о. Степан Жук, о. Володимир Помірко, о. Микола Кушнір та інші. Усім жертводавцям щира подяка.

ПРО УТВЕРДЖЕННЯ ПАТРІАРШОГО УСТРОЮ

1. ВСТУП

3 червня цього року Божого Святишого Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви у супроводі митрополитів і під проводом Глави Церкви відідав Святишого Отця Івана Павла II. Головною темою розмови було створення Патріархату УГКЦ. Святиший Отець так висловив своє ставлення до цього питання: "[...] Я поділяю Ваше прагнення, яке закорінене також у канонічних і соборових приписах, щоб мати повний юридично-церковний устрій. Поділяю це як у молитві, так і в терпінні, очікуючи визначеного Господом дня, в якому я, як Наступник святого Апостола Петра, зможу підтвердити дозрілий плід Вашого церковного розвитку". Дехто помилково зрозумів ці слова як крах усієї справи здобуття Патріархату. Насправді ж Вселенський Архисрей підтвердив законність такої потреби. Він підніс ідею Патріархату понад чисто людські сподівання і нагадав нам, що, хоч справа Патріархату УГКЦ і впливає на земну політику, вона все ж не визначається нею.

Цим листом ми хочемо пояснити, що означає "Патріархат Церкви", щоб усі ми краще і глибше зрозуміли його суть, а усвідомивши, думали й діяли так, як передбачає Патріарший устрій Церкви.

2. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ

Минуле століття було для нас страхотливою сторінкою історії. Важко охопити одним поглядом все те, що наш народ і наша Церква пережили за той час. Згадаймо лише про дві світові війни, які перекотилися через нашу землю, низку окупацій, переслідування вірних нашої Церкви, голодомор, що поглинув майже одну чверть населення нашого краю та численні більшовицькі репресії, які винищили національну інтелігенцію. Та водночас у ХХ ст. нам „світло” здійснила двох великих мрій. Перша мрія — державна, загальнонародна — незалежність держави. Спроби утвердити самостійну державу робилися вже в 1920-х, а пізніше — у 1940-х роках. Проте тільки наприкінці століття таке прагнення, за яке потерпіло, а то й віддало своє життя стільки людей, за Божою благодаттю стало реальністю: від 1991 року ми маємо свою самостійну, незалежну Українську державу. Отже, мрія державного характеру нашого народу здійснилася.

Друга мрія — церковна — повний розквіт нашої Церкви через створення Патріархату. Ця мрія розвивалася паралельно у двох гілках київської традиції нашої Церкви: серед православних і греко-католиків. І одні, і другі думали про це, бажали цього, чекали нагоди для здійснення такої мрії.

Щодо Православної Церкви, то такі спроби робилися у 20-х роках минулого століття, однак лише в 90-х роках Українська Автокефальна Православна Церква та Українська Православна Церква — Київський Патріархат проголосили свою структуру Патріаршою. І хоч її ще не зовсім завершено через відсутність всесвітнього визнання з боку інших Церков, саму думку про Патріархат уже певним чином втілено в життя. Нам, однак, не личить детально розглядати ситуацію в українському православному світі.

Паралельно до цього в Українській Греко-Католицькій Церкві в різний період — у 1930-ті роки і згодом у 1940-ві роки — говорили про це дуже ясно, хоч іще у вузьких колах. Але з виходом на волю

в 1963 році святої пам'яті тоді ще Митрополита Йосифа Сліпого і після його заклику, зверненого до всієї Церкви, ідея Патріархату стала для нашої церковної спільноти чимось дуже важливим і реальним.

Почавшись дещо невпорядковано, ця ідея впродовж подальших сорока років проходила різні етапи свого розвитку. Святої пам'яті Митрополит Йосиф оголосив про це прагнення нашого народу на Другому Ватиканському Соборі. Проте тоді не вдалося його формально затвердити, бо не було ще опрацьовано процедури створення Патріархатів. Однак Патріархальні думка й бажання зростали, ставали щораз яснішими, кристалізувалися. Був певний час, коли дехто думав, що Патріархат — це немовби сурогат незалежної Української держави (наш народ входив тоді до складу Радянського Союзу); інші вважали його розв'язком усіх церковних проблем. Але з плином часу ці думки прояснювалися, і те, що було неважливим, відпадало, а сама церковна позиція вдосконалювалася.

Тому, якщо сорок років тому цю думку сприймали по-різному, навіть самі єпископи, то вже на початку цього століття ми дійшли до єдиного розуміння й до єдиного бажання, що наша Церква має утвердити Патріарший устрій. У 2002 році представники всієї Церкви, зібрані з усіх країн, де живуть українці, одногосне ствердили, що той народ, який вони представляють на Патріаршому Соборі, бажає остаточного здійснення цього завдання. Цю думку також підтвердили усі зібрані на Синоді владики нашої Церкви й у формі синодального рішення передали Святишому Отцеві. На початку червня цього року Божого Святишого Отця прийняв наше бажання і, як ми вже цитували вище, підтвердив його слушність. Проте остаточного визнання Патріархату в повному значенні цього слова ще немає. Але тепер це вже лише проблема часу: настане день, коли здійсниться також і друга мрія нашого народу.

3. ЧО ТАКЕ ПАТРІАРХАТ?

Ісус Христос встановив одну Церкву, якій дав усі потрібні для спасіння засоби, пославши їй Святого Духа, встановивши у ній Святу Тайнства, давши їй свою науку та доручивши апостолам проповідувати у світі (див. Мт. 28, 19; Мр. 16, 15; Лк. 24, 47), а також надавши Церкві конститутивну структуру — християнську спільноту під проводом єпископів. Така структура Церкви з Христової волі існувала від самих її початків у формі єпархій та існуватиме аж до кінця світу (див. Світло народів *Lumen gentium*, LG, 3).

З волі її Засновника існує лише одна Христова Церква на Землі в багатьох місцевих Церквах-єпархіях. Та з Божого Провидіння, як навчає Другий Ватиканський Собор (LG 23), Церква також знає третю, посередню, форму — т. зв. помісних Церков. Це групи єпархій, які об'єднуються на підставі спільної території, мови, культури чи державної структури. Впродовж часу й на історичній підставі, підтвердженій компетентною церковною

владою, помісні Церкви виробили свої богословські, духовні й літургійні традиції, власну канонічну дисципліну, а головне — ієрархічну структуру: зібрання єпископів з одним главою, якого називають Патріархом або митрополитом.

Починаючи з найдавніших часів, такі помісні Церкви поставали у всьому християнському світі — на Сході й на Заході — під назвою і зі структурою Патріархатів. На Заході ця форма групування Церков не поширилася, і там залишилися лише один автентичний

Патріархат — Римський, та ще кілька — винятково почесних. Натомість на Сході вона стала звичайною структурною формою для багатьох помісних Церков, які приймали Патріарший устрій за різних обставин та у різний час аж до минулого століття включно.

З огляду на притаманність цієї форми християнському Сходові, Другий Ватиканський Собор вказав, що помісним східним католицьким Церквам належить її надавати. Це бажання учасників Другого Ватиканського Собору недавно повторив Папа в постсинодальному повчанні про владу єпископа "Пастир стада" (*Pastores Gregis*). [З огляду на важливість сказаного і на необізнаність вірних нашої Церкви з цим документом як в Україні, так і в діаспорі, подаємо довшу цитату]:

"Серед інституцій, характерних для східних католицьких Церков, є Церкви Патріархальні. Вони належать до тих угруповань Церкви, які, як підтверджує Другий Ватиканський Собор, завдяки Божому Провидінню, з плином часу набули органічного для них устрою і мають як дисципліну і власні літургійні звичаї, так і спільне богословське й духовне спадкоємство, при цьому, однак, завжди зберігаючи єдність віри та єдиний Божий устрій вселенської Церкви, їхня особлива гідність впливає з факту, що вони, будучи мало що не матерями віри, породили інші Церкви, які є ніби їхніми доньками [додамо від себе, для прикладу, що донькою Патріаршої Церкви Константинополя, Нового Риму, була Церква Києва, а остання стала Церквою-Матір'ю для Церкви Москви. — +Любомир], а тому аж до наших часів поєднані з ними сильними зв'язками любові в таїнственному житті й у взаємному пошануванні прав та обов'язків.

Це стародавня Патріархальна інституція в Церкві. Засвідчена вже першим Собором в Нікеї, вона була визнана першими вселенськими соборами й досі становить

традиційну форму урядування у східних Церквах. Завдяки своєму походженню й особливій структурі, вона відповідає самій сутності Церкви. Тому Другий Ватиканський Собор висловив прагнення, щоб там, де буде в цьому потреба, створювати нові Патріархати, право на встановлення [яких] залишається за Вселенським Собором або Римським Архисреєм..." (п. 61).

4. ХТО ВСТАНОВЛЮЄ ПАТРІАРХАТ?

Упродовж століть Патріархати поставали за різних обставин і в різний спосіб, але завжди як церковна структура на певній території чи в певній державі. Патріархати у II тисячолітті поставали зазвичай за рішенням відповідної помісної Церкви, яке канонічне визнавали інші Патріарші Церкви, дуже часто підтримувані державною владою. На таке визнання іноді доводилося чекати тривалий час.

Католицькі Патріархати історично визнавав Папа Римський. Сьогодні, згідно з чинними нормами, проголошеними Другим Ватиканським Собором, нові Патріархати для Церков східної традиції встановлює Все-ленський Собор або Папа Римський. Відповідно до Декрету про Східні Католицькі Церкви, зміни до устрою цих Церков можна вносити "лише заради їхнього власного й органічного розвитку" (п. 6).

5. УПРАВЛІННЯ ПАТРІАРШОЮ ЦЕРКВОЮ

Патріарша структура дуже чітко реалізує внутрішню єдність помісної Церкви східної традиції, бо на чолі ставить одну особу, яка стає осередком усіх віруючих цієї помісної Церкви та через яку стає видимим со-причастя, тобто єдність із Наступником св. Апостола Петра, якого Ісус Христос поставив видимим знаком єдності та єдності своєї Церкви.

Саме слово "Патріарх" походить від грецького слова, корінь якого означає "батько". Навкруги Патріарха збираються всі єпископи помісної Церкви і разом з ним та під його головуванням становлять Синод, який спільно дбає про всю Церкву.

6. ДЕЯКІ КРИТЕРІЇ ПАТРІАРШОГО УСТРОЮ

Як було згадано попередньо, помісна Церква — це спільнота вірних, яку об'єднують літургійні, богословські й духовні традиції, канонічна дисципліна та спільна ієрархія. Помісна Церква має також свою окрему історію і сформовану християнську культуру. Вживаючи церковну термінологію, це є Церква свого права. Тому не кожна помісна Церква відразу відповідає критеріям Церкви Патріаршої.

Попри всі богословські й канонічні елементи, помісна Церква повинна мати також зрілість свідомості вірних, виявлену через святість її духовних дітей і підтримку вірними життя у Патріаршому устрої. Зрілість церковного життя включає також готовність допомагати іншим людям поза межами рідної Церкви в їхньому релігійному житті і робити свій внесок у життя Вселенської Церкви.

Патріархат як нормальна форма

існування й діяльності помісних Церков виражає і забезпечує повноту засобів, які необхідні для всебічного служіння Церкви.

7. ЧИ ВІДПОВІДАЄ УГКЦ ЗГАДАНИМ КРИТЕРІЯМ?

УГКЦ має усі вищезгадані критерії, щоб стати Патріаршою Церквою.

По-перше, наша Церква, належачи до східної традиції, вважає Патріархат природною формою свого існування — у повній відповідності до Декрету Другого Ватиканського Собору про Східні Католицькі Церкви, який стверджує, що "Патріарший устрій у Східних Церквах є традиційною формою управління" (п. 11)

По-друге, встановлення Патріархату визначається потребами розвитку УГКЦ, про що єдиноставно заявили делегати Патріаршого Собору 2002 року. Наша Церква набуває сьогодні помісної зрілості, у чому ми вбачаємо виразну дію Святого Духа.

По-третє, наша Церква переконана, що, відповідно до вимоги Декрету Другого Ватиканського Собору про єкуменізм, Патріарший устрій "краще відповідає вдачі наших вірних і відповідніший для духовного добра" (пор. п. 16). Іншими словами, ми вважаємо Патріархат засобом для досконалішого церковного життя. На Патріархат слід дивитися очима віруючої людини як на релігійно-церковну дійсність, у якій кожний її елемент має відповідні права та обов'язки. Патріарший устрій у житті Східної Церкви на всіх її рівнях розвиває почуття більшої відповідальності за свої дії. Добро Церкви більшою мірою, ніж до того, стає справою кожного її вірного.

По-четверте, перехід на Патріарший устрій є відповіддю Церкви на утвердження державної незалежності України. Тут Патріарший устрій Церкви мислиться як один із засобів реорганізації і нормалізації духовного життя вірних задля їхнього спільного блага і добра Церкви.

По-п'яте, наша Церква не обмежується існуванням на території рідної держави, а внаслідок історичних обставин поширена в різних країнах і має там місцеву ієрархічну структуру. УГКЦ в Україні й у діаспорі представляє собою кількісно поважну громаду, але не в чисельності полягає її сила та важливість, а в єдності та консолідації її духовних сил. Патріарший устрій Церкви дозволить якнайповніше досягти цієї мети. Це підтвердили у своєму Зверненні делегати Третьої сесії Патріаршого Собору УГКЦ, на думку яких проголошення Патріархату зміцнило б "взаємодію між матірною Церквою та дочірніми Церквами на поселеннях".

Свого часу Патріарх Йосиф висловлював думку, що вагомою підставою для проголошення Патріархату УГКЦ є велике мучеництво її вірних, проявлене ними у ХХ столітті. Цілком погоджуючись із думкою нашого славного Ісповідника віри, ми разом із тим хотіли б застерегти вірних від неправильного тлумачення цього аргументу. Факт героїчного мучеництва є яскравим свідченням зрілості віри членів нашої Церкви. Це духовний скарб, з якого щедро черпають наступні покоління вірних. Проте статус Патріархату УГКЦ не має бути нагородою її вірним за мучеництво. Таке тлумачення згаданого християнської чесноти може спотворити її вели-

УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

ЛЬВІВ, 6 ВЕРЕСНЯ 2004 РОКУ

кий духовний зміст. Нагорода для мучеників – на Небесах, а тут, на землі, мучеництво стає фундаментом, на якому зростає Церква. Основоположними елементами у цьому фундаменті є любов до Бога і ближнього, вірність правді, вміння прощати кривдників, відчуття солідарності з тими, що в потребі, тощо. Патріархат, збудований на такому фундаменті, утвердиться навіки, бо його визнає сам Господь.

8. ЕКУМЕНІЧНІ ОБСТАВИНИ

Проект створення Патріархату УГКЦ нинішнім Папою Римським збудив хвилю протестів, які базувалися на таких закидах:

1. Патріархат УГКЦ послаблюватиме сопричастя з Наступником св. Апостола Петра, а отже – послаблюватиме зв'язок з усією Католицькою Церквою.

2. Патріархат означатиме створення націоналістично забарвленої Церкви, яка сіятиме ненависть супроти всіх інших.

3. Патріархат УГКЦ став би великою перешкодою для об'єднання християн в Україні.

4. Створення Патріархату УГКЦ означало б нехтування прав Московського Патріархату, який вважає Україну своєю канонічною територією.

5. Патріарший статус УГКЦ призвів би до збереження "уніатизму", який в наші часи був засуджений як невідповідний шлях для досягнення єдності між усіма християнами.

Кожний закид, звичайно, викликає емоційну реакцію з нашого боку, але можна і треба дивитися на них інакшими очима, використовуючи їх, з одного боку, для кращого розуміння свого становища, а з іншого – для унаочнення правильних і потрібних заходів, до яких ми повинні вдатися. Бо ми не хочемо, щоб створення Патріархату УГКЦ завдало страждань іншим. У нашій складній ситуації треба спокійно і виважено захищати свої права, поважаючи також виправдані права інших.

Не будемо відповідати на кожен пункт зокрема, натомість подамо лише загальне до них ставлення. У нинішній історичний момент з-посеред усіх згаданих закидів на перше місце вийшов аргумент екуменічний, а саме: побоювання, що визнання Папою Патріархату УГКЦ може призвести до зриву екуменічного діалогу й замороження стосунків між Католицькою Церквою і Повнотою Православ'я. Це не є нашим наміром. Ми вважаємо, що наш Патріархат буде важливим чинником для покращання відносин між християнами та не вноситиме розбрату. Адже Патріархат УГКЦ потрібен не лише нашій Церкві, а й усім помісним Церквам. Тому ми певні, що настане день, коли це усвідомить уся християнська спільнота.

Для нас дуже прикрою була реакція православних Церков, які, не вивчивши нашої історії й нашого нинішнього становища, не пізнавши наших духовних потреб, зайняли чітку немиралюбну позицію, яку через Московський Патріархат переказали Святішому Отцеві. Проте створення нашого Патріархату у жодному разі не задумане як загроза чи підступ супроти Православних Церков і нічим не обмежує їхні права. УГКЦ (в Патріархаті чи без нього) не має претензій до православних. Так само й православні не можуть мати претензій до греко-католиків щодо території, устрою та способу життя. Коли йдеться про церковні

вартості, для світських категорій не повинно бути місця, оскільки церковні вартості не можуть стати предметом дискусій.

Київська Церква наприкінці XVI ст. вибрала свій особливий шлях для забезпечення єдності у Вселенській Церкві. Частина нашого народу в той час відкинула цей шлях, призвівши до поділу Київської Церкви. Однак та її частина, яку сьогодні називають Українською Греко-Католицькою Церквою, на цьому шляху скористалася і збагатилася, оскільки могла зберегти свою віру і самобутність у критичні моменти свого існування. Звичайно, історія нашої Церкви має і чорні, і білі сторінки. Проте ми, греко-католики, не бажаємо нікому накидати наші розв'язки як єдино можливі й правильні. Це підтвердив ще на початку сорокових років минулого століття Митрополит Андрей Шептицький у своєму листовному діалозі з православними братами. Але мета, про яку говорили митрополити Петро Могила і Михайло Рогоза (вони шукали дороги до єдності у спільному Патріархаті) була одна і та сама – відновити первісну єдність часів Володимира Великого. Наш Патріархат сьогодні, у XXI ст., задуманий не як перешкода, а як шлях до того стану, коли в Україні буде один Патріарх у катедральному соборі Святої Софії у Києві.

Чи створення греко-католицького Патріархату означало б, як дехто твердить, посилення ненависті до неукраїнців? Ні, бо Патріархат, у якому плакають християнські чесноти, не може потурати шовінізмові. А християнський патріотизм є чеснотою. Бажати добра своєму народові – це нормально; порушенням християнської норми є лише прагнення такого добра коштом інших народів. Ми щиро сподіваємося, що життя в Патріаршому устрої, якщо до нього ставитимуться з повагою усі сусіди, може тільки спричинитися до утвердження зла-годи у нашій частині світу.

Проте чи не найпарадоксальнішим з усіх закидів, що їх висувують противники нашого Патріархату, є твердження, що його створення задумане як "утеча від Рима". Такий закид є цілковитим запереченням нашої віри. Нема сумніву, що з отриманням нашою Церквою Патріархату, як цього вимагають закони, зміниться характер стосунків з деякими римськими установами. Але ці зміни стосуватимуться тільки другорядної, адміністративної сфери. Основна риса кожної помісної Католицької Церкви – це сопричастя з Наступником св. Апостола Петра, Спис-копом Рима. А цього ми ніколи не зречемося.

9. РІЗНІ ПОГЛЯДИ З ПРИВОДУ ПАТРІАРХАТУ УГКЦ

Великої ваги в обговоренні Патріархальної проблеми інколи набуває сама атмосфера такого обговорення всередині Церкви. Зусилля щодо утвердження Патріархату часом набувають форм боротьби за Патріархат, яка супроводжується надмірними пристрастями та невинуваченими звинуваченнями. Такими ж пристрастями та звинуваченнями супроводжується часом і бороть-

ба проти Патріархату. І в одному, і в другому випадках вірні Церкви мали б виявити належне смирення і любов одне до одного.

Так, з одного боку, Церква шанує ревність активістів Патріархально-го руху та їхню відданість цій ідеї. Ієрархія Церкви благословляє утвердження Патріархату в житті і свідомості своїх вірних, зокрема шляхом активізації мирянського руху. Проте, висловлюючи нашу підтримку Патріархальній ідеї, ми повинні усвідомлювати, що нецерковні методи такої бороть-

посвяченого життя. Про це також згадував у своєму Заповіті Патріарх Йосиф: "Бажанням Слуги Божого Андрея і благами моїм, переємця його заповітів, є, щоб усі наші монаші чини і згромадження... суперничали між собою за рист в особистій святості і за ревне і чесне служіння Христові і рідній Українській Церкві". Молитва за Патріарха і Патріархат УГКЦ, піднесена до Бога устами його обручників, буде обов'язково Ним почута. Молитвою праведників буде випрошено прощення

за гріхи, вчинені дітьми Церкви на її паломницькому шляху.

Важко переоцінити важливість ролі, яку має виконати у становленні Патріархату УГКЦ її духовенство. З душпастирської точки зору, можна сказати, що ключ до сердець усіх вірних нашої

Церкви знаходиться саме в їхніх руках. Тут знову важливим дороговказом будуть для нас настанови Патріарха Йосифа: "Тож благаю між вами пресвітерів... пасіть стадо Боже, що у вас, намагайте не з примусу, але добровільно по-Божому, не для

брудної наживи, а ревно, не пануйте над спадком Божим, але будьте для стада за взір. А коли Архипастир з'явиться, то одержите ви нев'янучого вінка слави (див. 1 Пт. 5, 1-4)". Важливо, щоб душпастирі всіляко утверджували своїх парафіян у вірі в благодійність Патріархату й залучали їхні зусилля для розбудови Патріархальних структур. Проте не менш важливим обов'язком душпастирів є повсякчас стежити за тим, щоб ці зусилля набували належних церковних форм і йшли на благо Церкви й народу.

Нарешті, слід згадати про завдання, які стоять перед тими, в чій серця зростатиме головний плід Патріархату, а саме: про завдання мирян. Тут знову пророко звучать для нас слова Патріарха Йосифа: "Завершення [окремих помісних східних] Церков Патріаршим вінцем було завжди овочем дозрілої християнської свідомості у Божому люді, у всіх його складових частинах, у свідомості духівництва і пастирів, причому свідомість мирян, отого духовного стада, довіреного їхньому пастирському служінню, зіграла неабияку роллю. Бо тільки дозріла свідомість своїх власних церковних і національних скарбів, своїх культурних та історичних надбань і цінностей, своїх трудів і жертв, що входили в скарбницю цілої Вселенської Христової Церкви, створювали тверду основу для Патріархату!" Саме від доброї волі, розсудливої активності і водночас належного смирення мирян і буде остаточно залежати утвердження Патріаршого устрою!

Новий струм динамізму повинен пробігти по всіх структурах Церкви. Мають ефективніше працювати Патріарші та синодальні комісії, оскільки це головні органи, в яких формується душпастирське та адміністративне життя Церкви. Свіжою енергією має сповнитися діяльність церковних структур на єпархіальному, деканальному і парафіяльному рівнях. Тут розумна автономія, сперта на головні засади єпископського служіння

та на принцип допоміжності (субсидіарності), має доповнюватися почуттям співвідповідальності, спільності мети й загальноцерковної солідарності.

Надзвичайно багато слід зробити для того, щоб роз'яснити мету і завдання Патріархату вірним інших помісних Церков. Адже, кажучи словами Енцикліки Івана Павла II "Світло Сходу" (Orientale Lumen, OL), "важливим моментом для зростання нашого взаєморозуміння та єдності є поглиблення знайомства між нами" (п. 24).

Недавно ми вже мали нагоду зауважити, що Патріарший статус Церкви – це не тільки декрет Синоду Єпископів, підтверджений визнанням Святішого Отця. Це передусім преображене життя Божого народу, який усвідомлює свої нові обов'язки та відповідальності. Завданням усієї Церкви є невтомно працювати над таким Преображенням. Важливою настановою на цьому шляху будуть для нас слова Івана Павла II: "Нехай Господь відчинить наші серця, наставить наші уми та вкаже нам конкретні, сміливі кроки, здатні, коли треба, подолати заявлені погляди, догідні компроміси чи застійні позиції" (OL, п. 19).

11. ЗНАЧЕННЯ БЛАГОСЛОВЕННЯ

Те, що наша Церква очікує благословення свого Патріархату з боку Святішого Отця, часом викликає серед вірних нетерпеливе нерозуміння. Спробуймо поміркувати над цією справою, беручи за зразок один відомий факт із біографії Слуги Божого Митрополита Андрея.

Ми знаємо, як пристрасно і то навіть із дитячих літ тодішній Роман Шептицький прагнув стати василіанським монахом і священником Греко-Католицької Церкви. Знаємо, яким бодем озивалося в його серці небажання його батька дати благословення на цей крок. Будучи вже в дорослому віці й маючи формальне право здійснити свою мрію, Роман умів усе-таки смиренно сказати: "Хай буде воля Твоя!". І смирення сина здійснило чудо: граф Шептицький не просто дав свій дозвіл, а повною мірою повірив у це покликання сина.

Висновок для нас очевидний. Так, ми поділяємо перекозаність Патріарха Йосифа, що завершення нашої Церкви Патріаршим вінцем є "овочем дозрілої свідомості" у її Божому Народі. І ми й далі утверджуватимемо в житті нашої Церкви належні Патріархальні структури та Патріархальну свідомість. Проте без благословення Святішого Отця і без належного в нас смирення наш Патріархат міг би стати раною в тілі Вселенської Церкви, і саме це змушує нас бути обачними. Ми певні, що як дочекався вітцівського благословення Роман Шептицький, так дочекаємося його і ми: Святіший Отець обов'язково благословить Києво-Галицький Патріархат. Момент, коли це станеться, також має стати "дозрілим овочем", зрощенням у людських душах під дією Святого Духа. Тому тут проблема не в особистій згоді чи незгоді Папи, а, як твердив він сам, у тайні Божого благословення. І саме тому з Його ласки цей Патріархат, будучи благословеним, зможе стати тим, чим ми хочемо, щоб він був, а саме: святою для всієї християнської спільноти.

Благословення Господнє на Вас!

+ ЛЮБОМИР

би та напружене психологічне тло, яке нею створюється, лише шкодять утвердженню Патріархату. Вони ослаблюють Церкву і, зокрема, породжують сумніви в тому, що визнання Патріархату УГКЦ є справою доцільною та своєчасною.

З іншого боку, завданням Церкви є водночас пошанувати сумніви в необхідності Патріархату й дати на них аргументовану відповідь. Сумніви щирих людей самі по собі служать лише поглибленню і кристалізації нової візії, що визріває в Церкві. Проте згадані сумніви не повинні набувати форм непокої чи розколу, оскільки від цього страждає дух миру й любові, який обіймає Церкву.

Хоч про Патріархат ми говоримо в категоріях церковного устрою, він є не тільки структурою. Патріархат – це стан душі, якнайкращий вияв суті й покликання Церкви. Тому прагнення нашого народу в минулому і тепер встановити Патріарший устрій слід розглядати по-церковному, по-Божому, а не як самоціль. Адже Патріархат – це шлях. А мета Церкви – це спасіння людей через служіння Богові та ближнім.

10. ЗАВДАННЯ БОЖОГО НАРОДУ УГКЦ НА МАЙБУТНЄ

Як велить християнський звичай, говорячи про обов'язки та завдання Божого Народу, єпископ УГКЦ хотіли б почати з себе. На цьому свого часу наголошував іще Патріарх Йосиф: "Єпископат повинен бути зразком однозгідності у правлінні Церкви і прикладом єдності в усіх ділянках церковного і народного життя!" Сьогодні ієрархія УГКЦ підтверджує свій спільний намір розбудувати Патріархат нашої Церкви, використовуючи для цього всі можливі церковні засоби. Також просимо Господа нашого Ісуса Христа освятити наші зусилля, а братів і сестер наших у Христі – спомагати нам повсякчас у довірі та однастайності.

Надзвичайно важливою у процесі становлення Патріаршого устрою УГКЦ є позиція спільнот

БУДЬТЕ ДОСКОНАЛІ ЯК ОТЕЦЬ ВАШ НЕБЕСНИЙ ДОСКОНАЛИЙ

У житті кожного з нас трапляються якісь знаменні дати чи події. Бажаючи урочисто їх відсвяткувати, ми запрошуємо численну рідню, друзів, сусідів, приятелів, щоб радість нашого святкування була повнішою. Це можуть бути весілля, христини, іменини, ювілеї, дні народження, новосілля та багато інших різних нагод. В часі традиційного застілля чи навіть поза ним ми вислуховуємо множини різних привітань. Тут лунає і щастя, і здоров'я, успіхів, грошей багато, і від дітей пошани, і ще багато-багато іншого. І, як звичай, ні одна така нагода не обходиться без гучного Многая літа.

Як приємно все це для наших вух. Але хіба це найголовніше? Особисто мені жодного разу не доводилося почути побажання Щоб ти був святим!. Якщо б комусь так побажати, то можна залишитися ворогом: мовляв, за кого ви мене маєте? Бо якщо я стану святим, то вже не зможу говорити нецензурних слів, ані пити горілки, ані красти, ані самогону продавати, ані обмовляти, ані гніватись, ані лінуватися до молитви, ані розпустувати, ані говорити неправди, ані клясти, ані битися, ані обманювати. Одним словом, мушу не грішити. А як же жити?

Ось тут і постає питання: невже для нас гріх став нормою життя? І чому? Саме тому сьогодні й хочеться заторкнутися темі святості нашого життя.

Отже, чому людина повинна стремитися до святості? Ми знаємо, що є один Господь Бог, який все створив і всім управляє. Господь Бог і кожного з нас сотворив на Свій образ і Свою подобу. Тобто ми мали б бути Божим віддзеркаленням, а це значить бути святим, тобто уподібнитися до Бога, бо ж Він Святий. Людина, яка до святості не стремить і бажає жити у грісі, уподібнюється до диявола, бо ж він є породженням зла і всякого гріха. А місце диявола, як відомо, у пеклі. Тож хто з нас хотів би сьогодні опинитися у пеклі разом з дияволом? Думається, що ніхто.

Але такі речі, як небо і гріх абсолютно несумісні. Про це каже і святий апостол та євангеліст Іван: Нічого нечистого не ввійде у небо. Однак є серед нас і такі люди, що легковажать собі пеклом: мовляв, всюди був і всяке бачив, то вже й пекло не страшне. Таким людям порада: потримайте, будь ласка, над запаленою свічкою руку протягом хоча б п'яти хвилин. Свічка ще не пекло, а як пече! Рука ще не ціла людина, а втримати її годі й кілька секунд. А п'ять хвилин це ще не вічність, котрій нема ні початку, ні кінця.

Бути ж святим означає звільнитися від пекла, означає повернутися до люблячого Бога, на кожному місці нашого перебування сповнити святу Божу волю.

Хтось запитає: А чи важко бути святим? Звичайно, що нелегко. Бо бути святим означає побороти себе, тобто побороти в собі гріх. А це не так просто, бо диявол ніколи не погодиться випустити жертву (а нею можемо бути і ми з вами) із своїх пазурів. Він, по-перше, лякає нас, що ми будемо не такі, як інші; по-друге, висміює нашу побожність, нашу чесноту через середовище, в якому ми знаходимося; по-третє, постійно спокушає нас гріхом, який знаходиться довкола нас.

Невже нема виходу? А ми застановімся: якщо стільки святих є у небі, то вони таки зуміли себе побороти, зуміли вистояти супроти гріха і диявола, зуміли покаятися і спастися. Отже, вихід є. Справа за малим хотіти стати кращим і зробити до цього перший крок. Страшно? Не вагаймося! Господь чекає. І Він допоможе.

о. Іван ГАЛІМУРКА.

ЛЮДИНА І ПРИЗНАЧЕННЯ ЛЮДИНИ

о. Богдан ГНАТИСЬКО
парох церкви Св. Юрія, м. Яворів

Як добрі християни, ми віримо, що Господь Бог є Творцем усього видимого і невидимого. У процесі творення сказав Господь: "Сотворімо людину на наш образ і нашу подобу" (Буття, 2.26). Саме тому людина є найкращим творінням Бога, але творінням не довершеним. Слов'яючи на землі Божу вказівку "Будете, отже, досконалі, як і Отець Ваш досконалий" (Мт. 5.48), людина повинна стати тим творінням, яке Бог задумав. За час свого життя на землі людина повинна створити в собі прекрасний образ людини, задуманий Богом і Йому призначений. Вона покликана звершити у своїй особі природну досконалість, задуману Богом при її сотворенні.

Якщо у Бога є наперед продуманий план стосовно людини, якщо Бог дав людині наперед визначене покликання на землі, то, без сумніву, заклав в саму природу людини відповідні життєві устремління й потреби, які повинні спрямовувати людину до виконання Божої волі. Це можна назвати відповідними правилами життя і законами, якими Господь наділив людину для виконання цього завдання.

В серці людини глибоко вкорінене бажання перетворити себе; людина має дар Божий – почуття радості життя. Людина радіє, коли споживає соковиті плоди, коли повними грудьми вдихає свіже повітря, коли займається фізичними вправами, коли спостерігає гарні краєвиди, зоряне небо, твори мистецтва, коли вивчає навколишній світ, коли співає, танцює, працює тощо.

Уподібнюючи людину Собі, Бог наділив також її совістю, тобто записаним у її серці законом природної моралі, який вказує людині на те, що допомагає і що шкодить її гармонійному розвитку. Можна сказати, що це вага, на якій зважуються людські поступки, які допомагатимуть людині ставати досконалою, чи навпаки – будуть

відвертати її від досконалості. Саме у нашій совісті постійно відбувається боротьба між добром і злом, про котрі Господь дає нам знання.

Крім того, припоручивши людину самій собі, Господь дає їй Божі Заповіді – вказівники до вдосконалення й осягнення Божої слави у повноті. Придержуючись цих заповідей, людина звершує у собі досконалий образ Божої дитини, задуманий Богом, а порушуючи їх – відхиляється від того образу. І коли наш моральний образ відризняється від того образу, який задумав Господь, то це не Божа вина, а наша.

Приклад. Одного разу у місто

приїхав художник-портретист. Йому замовив свій портрет опущений, опанований алкогольною пристрастю чоловік. Коли він побачив свій портрет, на якому він був зображений гарно вдягненим, підголеним і з гарними, розумними очима, то вигукнув: "Та це ж не я!" На що художник відповів: "Я намалював тебе таким, яким ти можеш бути".

По Божій волі людина має ще й інше завдання: "Будьте плідні й множьте і наповняйте землю та підпорядкуйте її собі; пануйте над рибою морською, над птаством небесним і над усяким звіром, що

рухається по землі" (Буття, 1.28). Господь сотворив все і всім управляє своїми природними й моральними законами і все існуюче суворо підпорядковане цим законам. Людство досліджує і вивчає ці закони, через них пізнає таємниці Всесвіту, використовує ці закони у своїй діяльності. Пізнаючи Всесвіт, ми дивуємося досконалості всього сотвореного. Та, як бачимо, увесь цей Всесвіт Господь створив для людини. Тому на кожній Св. Літургії ми з вдячністю мовимо: "Благодаримо Тебе, Царю невидимий, що незмірною Твоєю силою все утворив єси і множеством Твоєї милості від небуття до буття все привів єси".

Застосовуючи свої таланти, користуючись Божими моральними і природними законами, людина повинна зберігати Божу красу і недоторканість колись людського життя – нашу Землю. Натомість людство, виключивши зі свого життя моральний Божий Закон, Божі Заповіді, а тим самим – і самого Бога, спотворило як образ людини, так і всієї нашої Землі. Розвиток науки й техніки сприяв накопиченню у світі великих матеріальних благ, які поділили світ на багатих і бідних, на ситих і голодних. Завдана велика, а може, і непоправна кривда природі, живим творінням, а найбільше – самій людині. Сьогодні у світі панує занепад християнської моралі, ширяться нехристиянські секти, поганські звичаї і вірування. По всій земній кулі пропагується і шириться розпуста, нечистота, т. зв. "вільна любов", одностатеві шлюби, на-сильство, сатанізм, пияцтво, наркоманія, невиліковні хвороби, аборти; тривають війни, грабежі, вбивства, голод. Природа землі зазнає великих втрат: зникають різні види рослин, дерев, живих істот, забруднюється повітря, вода, земля, збільшується число природних катаклізмів тощо. А причина цього всього одна – людина не використовує на побудову свого досконалого образу великих Божих дарів – розуму і свободної волі. І не Божа це вина, а людська.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Молитва і Свята Літургія є настільки важливими і необхідними засобами, що ігнорування ними практично позбавляє нас всіх шансів для досягнення Царства Божого. Бо якщо через читання Святого Письма, слухання проповіді священика говорить до людини Бог, то через молитву і людина говорить до Бога. Тому не дивно, що свята Церква вважала: нехтувати такими важливими засобами спасіння рівносильно ставити під загрозу саме спасіння. А ще більше, коли на Святій Літургії приймаємо Святе Причасття, то зєднуємося з Богом реальним способом. Це все є часткове досягнення людиною найвищої мети життя з Богом, дотикання Царства Божого. І якщо ми вважаємо себе христия-

нами, то повинні розуміти мету нашого життя і що маємо робити для того, щоб її осягнути.

І хоч, живучи на землі, людина не може побачити чи відчутти того блаженства, що її чекає в небі, але під час ревної молитви ми в якійсь мірі дотикаємо Царства Божого нашу душу хоч на якийсь час заповняє небесний спокій, радість, в якійсь мірі ми відчуваємо присутність Бога.

Юлія П.

У своїй газеті (травневе число) Ви, отче Іване, наводите багато цитат на користь "стояння на молитві". На користь клякання можна навести не менше... Клякання на колі-

нах перед Паном Богом – це ознака великої покорі. Ісус Христос сказав: "Вчіться від Мене, бо Я лагідний і покірного серця". Тільки диявол не визнає себе нижчим від Бога і нізащо не вклониться Йому, а тому негайно втікає з серця людини, яка б'є поклони або стоїть на колінах перед Господом Богом. Сам Ісус Христос, друга особа Божя, вчить нас, як ми маємо молитися і постити. Христос сорок днів і ночей безперервно постив і мовився на пустині. "І сам відійшов від них так, як кинуть каменем і, ставши на коліна, почав молитися: "Отче, коли Ти хочеш, віддали від Мене цю чашу, тільки хай не Моя, а Твоя воля буде" (Лк. 22, 41-42). А загальновідомий образ "Ісус Христос в Оливному городі"? То Богові пасує стояти на колінах, а людині – ні?

Ольга Попович, м. Львів

ВЛАДА ЄПИСКОПА НАД ВІРНИМИ

Події останніх місяців у нашій Церкві, зокрема, питання «традиціоналізму» наїттовхують багатьох вірних, та й навіть окремих священників, на думку, що кожен у Церкві може чинити так, як йому заманеться. Цим пояснюється непослух Церковній владі. Пропонуємо нашим читачам публікацію з цього приводу, котра вияснює первісну традицію про владу у Церкві.

Від апостольських часів по сьогодні у проводі кожної більшої християнської громади стоїть єпископ. Він з Божої установи має дбати про духовне добро і спасіння собі повірених душ. Як до Апостолів, так і до кожного єпископа каже Христос: «Паси ягнята мої, паси вівці мої» (Ів. 21, 15-16). Тому єпископ у своїй єпархії це сторож віри, моралі, церковної дисципліни. Він своїх вірних навчає, напоминає, а в потребі картає і карає. Єпископ у своїй єпархії має духовну владу над усіма своїми вірними. І ніхто на його території не є виїнятий з-під його юрисдикції.

Влада єпископа у справах духовних У перших віках Св. Церква у відношенні до єпископа тримала засаду Св. Ігнатія, єпископа Антіохії († к. 107), що каже: «Хто свого єпископа шанує, того Бог шанує, а хто щонебудь робить проти волі свого єпископа, той служить дияволу».

Св. Кипріяні, єпископ Картагени († 258), даючи окреслення Церкви, навчає: «Церква це народ об'єднаний з єпископом і стадо, що держить зв'язок зі своїм пастирем. Звідси ти повинен знати, що єпископ є в Церкві, а Церква є в єпископі. А хто не є з єпископом, не є в Церкві».

І не тільки миряни, але й всі монахи особи колись були підчинені єпископові в його єпархії. Тут мова про перших аскетів, монахів і емеритів у Церкві. Халкедонський Собор (451) у цій справі дав аж два правила, які так наказують: «А монахи в кожному місті і провінції хай будуть підчинені єпископові» (Прав. 4). «Клірики при шпиталях, монастирях і церквах мучеників, за переданням Св. Отців, хай будуть під зверхністю єпископів міста і хай не важаться виходити з-під влади свого єпископа. А на таких, що посміли б порушити цю постанову... якщо це клірики, то треба накладати на них кару за правилами, якщо ж це монахи чи миряни, то відлучувати їх від церковної спільноти» (Прав. 8). Помісний Собор в Аврелії (511), нинішній Орлеан у Франції, каже: «Ігумени задля монашої покорі, хай перебувають під

зверхністю єпископів» (Прав. 19). Візантійський цісар Юстиніян (†565) у своєму Кодексі подає аж кілька законів відносно залежності монахів і їх монастирів від єпископів. Він приписує, щоб усі монастирі були залежні від єпископа в його єпархії; щоб єпископ був при виборі нового ігумена монастиря, та що не можна будувати монастиря без дозволу єпископа.

Єпископські привілеї

У давнині кожний єпископ задля свого духовного авторитету мав велику пошану в кожній кляси людей, що на його території. Він самотній мав привілеї видавати т. зв. «вірчі листи». Вони були троякого роду: поручальні, інформативні й відпускні.

Поручальних листів просили в єпископа різні визначні особи або священники, які вибиралися кудись поза свою єпархію. Інформативні або канонічні листи видавав єпископ усім тим, що, йдучи в далеку подорож, могли в іншій єпархії виказатися, що вони добрі християни і могли брати участь у Св. Літургії і прийнятті Св. Причастя. Відпускні листи одержували від єпископа тільки ті духовні особи, що на стало переходили до іншої єпархії.

Про велику повагу і значення вірчих листів Помісний Собор I у Картагені (348) говорить: «Духовна особа або мирянин не може стати членом нашої християнської громади без листа свого єпископа» (Прав. 7). А Помісний Собор в Агде, у Франції (506) наказує: «Хай ніхто не спілкує з подорожуючим священником чи дияконом без листа свого єпископа» (Прав. 52).

Коли ж тут мова про єпископські вірчі листи і їх значення, то для правильного розуміння справи треба мати на увазі

перші віки, де, крім християн, було ще багато поган або іншовірців. Тож такий вірчий лист був для християн у тих часах наче сьогоднішня особиста виказка або паспорт.

За християнського правління держави поручальні листи мали таке велике значення, що навіть префекти міст і губернатори провінцій мусіли виказатися поручальними листами перед єпископом єпархії, куди вони їхали справувати свій уряд. І доки вони там перебували, то були під зверхністю місцевого єпископа.

Єпископи й церковні добри

У перших віках одиноким удержанням Церкви і її духовенства, вдів, сиріток та бідних людей були щедрі дари вірних, що їх вони кожного тижня приносили до храму. Єпископи мали юрисдикцію не тільки у духовних, але й у матеріальних справах Церкви. Про це свідчать різні закони Соборів Церкви. Помісний Собор у Гантрі, в Малій Азії (342), дає таке правило: «Якщо б хтось хотів собі взяти дари, дані Церкві, або дати їх поза Церкву без волі єпископа, або того, кому це поручено... хай буде анатема» (Прав. 7).

Правила Апостолів кажуть: «Єпископ має старання про всі маєтки Церкви і ними заряджує наче на Божих очах» (Прав. 34).

Очевидно, що єпископ, маючи відповідальність за всі справи Церкви, не міг особисто займатися управою дїбр Церкви. З тієї причини кожний єпископ мав свого економа для управи церковними дїбрами. Управитель церковних дїбр, що ним звичайно був диякон, в порозумінні з єпископом, заряджував, приймав чи роздавав церковні добра.

Для кращої адміністрації і контролю церковних маєтків Халкедонський Собор наказав, щоб кожний єпископ мав у своїй єпархії економа. «Тому що в деяких Церквах, — каже Собор, — якнам стало відомо, єпископи управляють церковним маєтком без економів, то ми порішили, щоб кожна Церква, що має єпископа, мала зі свого клиру економа. Хай він завідує церковним майном по волі свого єпископа, щоб управа майном не велася без свідків, щоб воно не марнувалося, та щоб не було нарікання на духовенство. Якщо хтось цього не виконає, той буде винний за Божественними законами» (Прав. 26).

о. Юліян КАТРИЙ. ЧСВВ
«Наша християнська традиція»
в-во оо. Василіян.

СЛОВО ПРО ПАТРІАРХА

Вперше я зустрівся з митрополитом Йосифом у 1948 р. Його привезли з півночі з-над Печери до табору 385-23, який був у Мордовській автономній республіці. Зустріч моя з митрополитом була для мене безмежною радістю і я її зараховую до найбільш зворушливих хвилин у моєму житті. Познакомився я з митрополитом Йосифом серед шпитальних стін, де митрополит лежав тоді хворий на легені (фіброз легенів і постільна гарячка). Митрополит, мимо своєї хвороби, своєю поставою, щедрістю, добрим серцем і силою свого духа піддержував інших на силах, а також і мене. Інколи одержував незначні посилки з харчами, якими він завжди ділився із своїми співв'язнями.

Своєю великодушністю і взірцевою поведінкою митрополит здобув серед в'язнів великий авторитет. Про це дуже добре знав таборовий режим і тому ніколи не спускав його зі свого всюди проникливого ока. Митрополит нагадував мені людину з душею первісного християнина, з усіма цінними прикметами, вірний своїй Церкві і народові. Назовні скромний, але з глибоким умом і широким світоглядом справжній ієрарх Української греко-католицької Церкви і гідний наступник престолу Кир Андрея.

Ця величність митрополита була відома серед в'язнів і рівночасно була пострахом для більшовиків, бо за його кожним кроком і найменшим порухом стежили як за найбільшим злочинцем... Енкаведес-ти підсиляли до нього різних інвігіляторів, яких завданням було повідомляти про всі рухи митрополита. Однак він був надто свідомий того; тому завжди і на кожному кроці був обережний. Мені здається, що я мав чи не найбільше довіря в нього. Ми дуже часто розмовляли. Він дуже болів долею Української греко-католицької Церкви; це була його найбільша турбота. Але він повсякчасно вірив у перемогу сили Христа і що незабаром знову будуть вільно гомоніти святоюрські дзвони гомоном святої радості і перемоги та що вийде з катакомб Українська греко-католицька Церква, а її вірні даліше будуть слати вільні молитви до Всевишнього.

Його постійно забирали з табору і кудись возили, а опісля привозили назад. У 1953 році кінчився його реченець засуду (він був засуджений на 8 років) і його відвезли були до Києва. Там довгий час тримали його в тюрмі й тортурували фізично і душевно. Більшовики намагалися зробити з нього свою іграшку, але при Божій допомозі митрополит видержав усі більшовицькі методи. Вони хотіли, щоб митрополит одобрив ліквідацію Української греко-католицької Церкви, але він залишився незламний і до кінця вірний своїй Церкві.

Після того, як вивезли з табору митрополита, одного разу викликали мене на допит, на якому були самі вищі функціонери; їхні обличчя були мені чужі, тобто не місцеві, таборові. Вони мене питали про митрополита, допитували про митрополита, дослівно про все. Їх цікавила особиста характеристика, його поведінка, співжиття з в'язнями, інтелект, матеріальна сторінка, зустрічі з поодинокими в'язнями. Найбільше їх цікавили деталі його наставлення і погляд та відношення до московського православ'я взагалі і до подій, що під ширмою православ'я відбулися в західних областях України.

Наступного дня я побачив митрополита, як він входив до табору. Його привезли назад, примістили в одному з бараків, які були призначені для тих, що відбували свої вироки. Здавалося б, що вони були свободні, однак вони залишилися даліше під ключем із заборонаю контактуватися зі своїми вчорашніми співв'язнями.

Такий етап не тривав довго, в скорому часі його з цього табору вивезли, і тоді я востаннє бачив митрополита. Довгий час я не знав, де він перебуває, аж одного разу одержав від нього подарунок на хліб (гроші). Він писав з Красноярського краю в західному Сибіру, де його примістили в Домі інвалідів. Я з митрополитом переписувався до часу його звільнення і виїзду до Австрії.

Так свідчить про патріярха Йосифа Сліпого син українського католицького священника проф. СТАНИСЛАВСЬКИЙ (народився в Лубянах біля Тернополя а 1884 р. Студії закінчив в Тернополі і у Львові. Як австрійський старшина він відбув першу світову війну 1914-1918 р. а опісля працював як член дипломатичної місії УНР і кореспондент Європейського Конгресу Національностей та помічник професора філософії Віденського університету).

ЧИТАЧІ ЗАПИТУЮТЬ

Нещодавно мені довелося побувати у родичів на Київщині. Як звичайно, у неділю схотілося піти до Божого храму на Службу Божу. Але при вході мене зупинили і сказали, що без хустини до храму жінкам заходити не можна. Чи правильно мені звернули увагу? І чи дійсно належить їти до церкви в хустині? Прошу, пояснить.

Наталія Т., Сокільники

Не секрет, що у Галичині (мова про територію України) жінки заходять до храму Божого переважно з непокритою головою, вважаючи це за норму. Багато хто говорить про те, що не коначно жінці в часі молитви покривати голову, бо, мовляв, усяка молитва є Богові мила, а хустина це пережиток минулого і часто вона лише заваджає під час молитви. Ще котрась із жінок скаже, що ніколи хустини не вдягала, то й до храму на св. Літургію може іти без неї.

Отож, як бути? Щоб наші читачі, чи, властиво, читачки, могли достойно зорієнтуватися і зроби-

ти свої висновки, пропонуємо повчання св. апостола Павла, взяті із Біблії:

Хочу, щоб ви знали, що кожному чоловікові голова є Христос, а голова жінці чоловік, а голова Христові Бог. Кожний чоловік, що молиться чи пророкує з покритою головою, соромить свою голову.

А кожна жінка, що молиться чи пророкує з непокритою головою, соромить свою голову, бо це те саме, якби була обголена. Бо коли жінка не покривається, нехай обстрижеться. А коли сором жінці стригтись чи голитися, нехай покривається. Чоловікові не слід покривати голову, він бо образ і слава Божа, жінка ж слава чоловіка; бо не чоловік від жінки, а жінка від чоловіка, і не чоловіка створено для жінки, а жінку для чоловіка. Тому жінка мусить мати на голові знак влади над нею заради ангелів (I Кор. 11,310);

Розсудіть самі: чи ж воно личить

жінці непокритій молитися до Бога? Хіба сама природа вас не вчить, що коли чоловік запусає волосся, то це для нього сором. А коли жінка запусає довге волосся, то це для неї слава, бо довге волосся дано їй замість покривала (I Кор. 11, 1315);

Я хочу, отже, щоб мужі молилися на всякому місці, зводивши до неба чисті руки, без гніву й суперечки. Так само й жінки, в убранні пристойнім, хай себе прикрашають соромязливістю і скромністю, не заплітуванням волосся, не золотом чи перлами, чи шатами дорожочінними, але ділами добрими, як годиться жінкам, що визнають благочестя (I Тим. 2, 810).

Хтось із читачів міг би апелювати, що, мовляв, за дві тисячі років світ змінився, змінилася сама людина, змінився уклад нашого життя. Тож чи варто звертати увагу на такі речі? Але мусимо пам'ятати, що ми йдемо храму не заради себе самих ми йдемо до Христа. А Ісус Христос учора й сьогодні той самий навіки (Євр.13,8) саме так повчає св. ап. Павло. Отож, висновки за нами.

Експерт

Цього місяця минає сумна дата нашої історії 60-років від тоді, як розпочалося трагічне переселення українців з рідних земель Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Підляшшя, котрі на злочинну вимогу тодішніх урядів Советського Союзу та Польщі були змушені покинути рідні домівки і забиратися у невідомість. Одні з них переїхали на Львівщину, Тернопільщину, Івано-Франківщину, Волинь тощо, інші, залишившись на території теперішньої Польщі, з часом, у процесі ганебної акції Вісла, були розсіяні по майже усій території сучасної Польщі. Трагедія окремих людей відійшла у минуле, відлунюючи у душах переселенців боєм ще й сьогодні. Трагедія народу залишиться назавжди, бо це наша історія. Щоб якось нагадати про життя українців за кордоном пропонуємо нашим читачам образок із життя українців у Польщі.

ТРИЧІ ХРЕЩЕНИЙ

Дозвольте я ваш клунок покладу на полицю? Дуже дякую, я й сама покладу.

Такий був початок нашого знайомства. Діялось це рік тому в поїзді. Я їхав службово до Вроцлава, а вона ввійшла до цього поїзду на одній із станцій. Завязали розмову. Відповідала охоче і весело. Я запитав, куди і звідки їде?

Досі я жила на селі, а після закінчення середньої школи працюватиму і житиму у Вроцлаві.

Її щирість і життєрадісний настрій, а до того ж ще й гарна і гнучка постать, полонили мене. Це ж мій вимріяний ідеал дівчини, подумав собі, отже, треба навязати ближче знайомство. Запитав, як її ім'я. Ірина. На всі наступні питання відповідала з усмішкою і без всяких церемоній, ... Маю дев'ятнадцять літ... Нареченого ще не маю... Заміж ще не хочу виходити... Далі ролі помінялись, вона питала, а я відповідав. Створилась легка, приємна атмосфера. Доїжджаючи до Вроцлава, ми були вже добрими знайомими. Я попросив її адресу. Хвилину завагалась, але подала. Прощались, як старі друзі.

Як тільки повернувся додому, відразу написав до неї листа. Запитав, чи можу приїхати. Відповідь була коротка

Приїжджайте в неділю, чекатиму на станції. Поїхав. Чекала на станції. Пішли за місто, де провели чудовий день. Сонце, зелень, пташки і... ми двоє. Ще вільні, не звязані ані обітницями, ані присягами. Жаль було розлучатись, але сонце пригадувало нам, що день закінчується. Відправила мене аж до вагону. Прощаючись, я помітив у її очах тинь туги. Серце моє затьохало До побачення...

У вагоні я віддався солодким мріям чудова дівчина, як з казки... Кохаю її... дуже кохаю. Чому їй про це не сказав?... Напишу в листі!

Написав. Цілий зміст зводився до одного: Кохаю і жити без тебе не можу. Відповіла: Кохаю взаємно. Дальші зустрічі і листи це все сторінки великої любові. Висновок? Треба одружитися. Але тут виникла дуже важлива проблема. Я православний, а вона про це не знає. На цю тему ніколи не розмовляли. Отже, якщо навіть згодиться вийти заміж, то чи в костьолі звінчають православного?

Хіба ні. А, може, признатись, і хай вона сама рішає?... Чи, може, впору вихреститись на католика і, нічого не говорячи, одружитися? Верх взяла друга думка. Я вихрестився і запропонував подружжя. А Ірина відповіла, як завжди, щиро і відважно: Кохаю тебе і хочу бути твоєю дружиною... але мушу признатись, що я не полька, я українка. Ноги мої зігнулися, я мусів присісти, а в голові нараз зробилось пусто. Дивився на неї зовсім особливими очима. Мою поведінку зрозуміла, хіба по-своєму, бо відразу побіліла і тремтячим голосом промовила: Я так і відчувала, що ти з українкою не одружишся... мов гострі колючки, слова її вбивались у мій мозок. Що я наробив?

А вона стояла, мов статуя, і чекала моєї відповіді. Не діждавшись, рішила, мабуть, що наша велика любов закінчилася. Відвернулася від мене і підійшла до вікна. Плечі її здригалися. Плач її вирвав мене з отупіння. Я встав і підійшов до неї. Пробач... я також українець... я думав, що ти... і вихрестився на католика... перехрещуся знову... і поберемося... Вихрестився і побралися. Але коли тільки прийдуть до нас близькі знайомі, то моя Ірина зараз мені допікає:

Розповів би ти краще гостям, як це ти в одному місяці аж двічі вихрещувався.

Орест МАРЧУК

МОЛИТВА

Молитва накреслює радісну мить,
Молитва зриває прокислені думи.
Лягає на душу, бо спрагла любить,
Лягає на тіло, поглинуте струмом.

Її притулку, мов коштовність віків,
Слова таємничі ураз прошепочу.
І сяду на крила бузком, що розцвів,
Й вони пронесуть і крізь дні, і крізь ночі.

Спаситель привітно всміхнувся мені.
У душах усіх Він Христос незміримий.
Забувши провини й похмурі дні,
Бог стука і проситься в серце людини.

Дмитро СЛИЖУК

Упокоїєся у Бозі
священик-емерит Львівської
Архiepархії, колишній ректор
Львівської духовної семінарії
УГКЦ

Володимир ЧУЧМАН

Висловлюю щире співчуття
родині усопшого священника.
Молюся за упокій душі Божого
працівника та поручаю його
опіці Пресвятої Бого-родиці.
Вічна йому пам'ять!

+Ігор,

протосинкел
Львівської Архiepархії

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ! У вересні святкують ювілеї:

45-річчя уродин - о. Зиновій Хоркавий (30.09)
35-річчя уродин - о. Ігор Грицунь (25.09)
35-річчя уродин - о. Роман Іванців (21.09)

40-річчя священства - о. Йосиф Віновський (11.09)
20-річчя священства - о. Михайло Стахнів (30.09)
10-річчя священства - о. Михайло Моравський (18.09)
10-річчя священства - о. Володимир Клим'юк (18.09)
10-річчя священства - о. Іван Патроник (18.09)
10-річчя священства - о. Роман Іванців (17.09)
10-річчя священства - о. Ігор Грицунь (18.09)

(Продовження, початок у попередніх
числах «Мети»)

32. Що свідки Єгови говорять про хрест Христовий?

Свідки Єгови переконують, що до хреста не можна ставитися з пошаною і прославляти його, оскільки він є символом ганьби. Однак оскільки слово хрест часто зустрічається в Євангелії, то відкинути його неможливо, а тому свідки Єгови замінили слово хрест на стовп. Через те їхня наука і твердить про смерть Ісуса Христа не на хресті, а на стовпі.

А ось як говорить про хрест апостол Павло: Бо слово про хрест глупота тим, що погибають, а для нас, що спасаємося, сила Бога... Ми проповідуємо Христа розп'ятого ганьбою для юдеїв і глупоту для поган (I Кор 1,18-23). Тому хрест для нас є спасінням, а для свідків Єгови ганьбою.

33. Чи визнають свідки Єгови святі Тайни?

Абсолютно, що ні. Найперший аргумент, який вони висувують, це те, що ніде в Біблії не згадується слово тайна.

Хоч Новий Завіт і не згадує цього слова, однак Церква використовує його на окреслення сили і ласк, якими Господь обдарує нас при допомозі видимих знаків. Із Нового Завіту довідуємось, що Христос має владу і силу чинити чуда лише словом, без застосування видимих знаків. Однак, як бачимо, для оздоровлення недужих Господь чинить різні заходи: кладе на голову хворого руки, робить болото із слини, торкається хворого тощо. У той спосіб Христос показує, що протягом віків Він бажає уділяти Свою силу з допомогою наочних знаків.

34. Чи можна у Новому Завіті відшукати якісь непрямі докази св. Тайн?

Ось що каже з цього приводу св. ап. Павло: Ознаки апостола виявилися між вами: в усякому терпінні, в знаках, чудах та силах (II Кор. 12,12). Тими знаками і є Святі Тайни, котрі і сьогодні виявляють апостольське післанництво Церкви. А Ісус Христос хоч і не вживає слова тайна, однак наповнює його глибоким змістом,

коли говорить: Бо Тіло Моє їжа правдива, і Кров Моя правдивий напій. Хто споживає Тіло Моє і Кров Мою, той у Мені перебуває, а Я в ньому (Ів. 6, 55-56). Під видами хліба і вина є утаємничений Сам Ісус Христос. Чи треба ще більшої тайни?

35. Як свідки Єгови ставляться до св. Тайни Хрищення?

В розумінні свідків Єгови хрищення не є тайною. На їх думку, воно не позбавляє людину гріхів і є виключно символом посвяти Богові. Саму процедуру хрищення вони практикують потрійним зануренням у воду, що символізує зречення власної волі і колишнього способу життя, а натомість виринання із води початок нового життя, що посвячене цілком-витому сповненню волі Єгови. Свідки підкреслюють, що відданість Богу-Єгови є важливішою від хрищення. Напевно, саме тому значний відсоток серед них (і навіть ті, хто проповідує) взагалі не отримали хрищення водою.

Христос же говорить до апостолів: Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: християчи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа... (Мт.28,19), а, крім того, повчає: Хто увірує і охреститься, той буде спасений; а хто не увірує, той буде осуджений (Мр.16,16). Варто застановитися: а яка доля тих свідків Єгови, що не увірували в божество Ісуса Христа і не охрестилися згідно з Його наукою в ім'я Святої Трійці?

(далі буде)

Свідоцтво про реєстрацію: серія KB 4266

Над випуском працювали:
Головний редактор: о. Іван Галімурка,
Заступник редактора: Вячеслав Чижевський,
Літературний редактор: Святослав СМУК,
Технічний редактор: Василь УРБАНОВИЧ.

Відгуки та пропозиції надсилайте
на адресу:
79016, площа Кропивницького, 1,
церква свв. Ольги і Єлизавети.
тел. (0322) 233-40-73;
e-mail: meta_ugcc@yahoo.com

Редакція залишає за собою право скорочувати
і редагувати матеріали. За достовірність фактів
відповідає автор.
При передруку посилання на газету «МЕТА»
обов'язкове.
Матеріали не рецензуються і не повертаються.
Друк: Друкарня газети «Армія України»
Тираж: 5000
Замовл.